

महिला आणि लिंग समानता धोरण

प्रस्तावना

पितृसत्ताक वर्चस्वामुळे प्राचीन काळापासून महिलांमध्ये भेदभाव केला जात आहे. अनेक बंधनकारक आंतरराष्ट्रीय अधिवेशन असूनही हे चालूच आहे. जगात पुनरुत्पादक हक्क, कामगार, शिक्षण आणि आरोग्याशी संबंधित कायदे महिलांवर अत्याचार आणि शोषण करण्यासाठी अजूनही वापरले जात आहेत. समान हक्काचे कायदे असलेल्या देशातही कायदे असूनही वास्तविकता अशी आहे की पुरुषांना उच्च पातळीवरील आर्थिक व्यवस्थेमध्ये सहज प्रवेश घेता येतो शिवाय त्यांचे राजकारण आणि सांस्कृतिक जगतात फार मोठ्या प्रमाणात प्रतिनिधित्व होते.

दृष्टीकोन

ही असमानता दूर करण्यासाठी राजकीय अजेंडा घेण्याची इच्छा असणाऱ्यांवर अवलंबून आहे. ग्लोबल ग्रीन्सची दृष्टी, ग्लोबल ग्रीन ग्रीस सनद आणि विशेषतः सामाजिक न्यायाच्या तत्वाशी संरेखित करून:

सर्व लोकांची समानता

राजकीय, आर्थिक, सामाजिक आणि सांस्कृतिक भेदभावापासून मुक्तता

मानवी प्रतिष्ठेचा हक्क

सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक, राजकीय आणि पर्यावरणीय क्षेत्रात समान सहभाग आणि त्यात सहभागी होण्याची क्षमता तसेच ह्या सर्व क्षेत्रांमध्ये निर्णय घेण्याच्या प्रक्रियेत समान प्रतिनिधित्व आणि सहभाग

सर्व लोकांना त्यांचे शिक्षण, आरोग्य, लैंगिक ओळख आणि पुनरुत्पादनाबद्दल माहिती देण्याचे अधिकार असावेत

महत्त्वपूर्ण निर्णय घेण्याच्या पदांवर महिलांचे समान प्रतिनिधित्व

समान मूल्याच्या कामासाठी समान वेतन

महिलांनी केलेल्या मोबदला न मिळालेल्या मजुरीची ओळख

प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष भेदभाव, छळ, भीती, हिंसा आणि गैरवर्तन यांपासून मुक्तता

सर्व पॉलिसींमध्ये लिंग सामान हक्कासाठी मुख्य प्रवाहात बंधनकारक कायदे

उद्दीष्टे

हरित राजकारण (ग्रीन्स पॉलिटीक्स) पुढील कार्य करतील:

कायद्यात निहित पितृसत्ताच्या जुलमापासून मुक्ती

ज्या समाजात सर्व महिलांचे आवाज व दृष्टीकोन ऐकले जातात अशा समाजात महिलांच्या सहभागास येणारे अडथळे दूर करण्यासाठी राजकीय प्रक्रियेत बदल करण्याची सोय.

पुरुष आणि स्त्रियांची संपूर्ण समानता प्राप्त करण्यासाठी समाजात आणि कुटुंबातील पुरुष आणि स्त्रियांच्या पारंपारिक भूमिकेत बदल.

महिलांना किमान पुरुषांइतकीच कायदेशीर क्षमता आणि त्या क्षमता वापरण्याच्या समान संधी असल्याचे सुनिश्चित करणे.

महिलांची सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक, राजकीय आणि पर्यावरणीय समानता सुनिश्चित करणे

कृती योजना

म्हणून, हरित राजकारण खालीलप्रमाणे कार्य करेल

भेदभाव विरुद्ध

योग्य कायदेशीर आणि कायदेविषयक चौकट आणि महिलांवरील सर्व भेदभावास प्रतिबंधित उपायांचा अवलंब करणे.

महिलांविरुद्ध भेदभावाच्या कोणत्याही कृतीत गुंतण्यापासून परावृत्त करणे आणि सार्वजनिक अधिकारी आणि सामाजिक संस्था या जबाबदाऱ्या अनुरूप कार्य करतात हे सुनिश्चित करणे.

महिलांविरुद्ध भेदभाव निर्माण करणाऱ्या आणि या दृष्टीने संघर्ष निर्माण करणाऱ्या विविध शक्तींना आव्हान देण्यासाठी एक व्यापक संरचना उपलब्ध करणे.

पुरुष आणि स्त्रियांमधील समानतेच्या उन्नतीसाठी समानता आणि न्यायावर आधारित नवीन आर्थिक व्यवस्था स्थापित करणे.

सर्व प्रकारच्या वर्णद्वेषाचे, जातीय भेदभावाचे आणि स्त्रियांबद्दलची आक्रमकता दूर करणे.

मातृत्वाचे सामाजिक महत्त्व आणि कुटुंबात आणि मुलांच्या संगोपनात दोन्ही पालकांच्या भूमिकेची ओळख.

मुलांच्या संगोपनासाठी पुरुष, स्त्रिया आणि संपूर्ण समाज यांच्यात जबाबदारीचा वाटा आवश्यक आहे आणि त्याचा स्त्रियांच्या प्रजनन क्षमतेशी संबंध ही भूमिका भेदभावाला आधार ठरणार नाही.

पुरुष आणि स्त्रियांमधील समानता शक्य होण्यासाठी पारंपारिक आधारभूत रचने मध्ये बदल.

राजकीय हक्क

राजकारण आणि सार्वजनिक जीवनात महिलांवरील भेदभाव दूर करणे.

मतदानाच्या हक्कांची, सार्वजनिक पदाची आणि सार्वजनिक कार्ये करण्याची हमी.

आंतरराष्ट्रीय स्तरावर महिलांना त्यांच्या देशांचे प्रतिनिधित्व करण्यासाठी समान हक्कांची खात्री.

देशाच्या सार्वजनिक आणि राजकीय जीवनाशी संबंधित संस्था आणि संघटनांमध्ये समान सहभागाची खात्री

ज्या संस्था महिलांना उच्च स्तरीय पदांवर सहभाग वाढविण्यासाठी काम करत आहेत त्यांसाठी सहायता

सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक आणि राजकीय प्रतिनिधित्व यासह जीवनाच्या सर्व क्षेत्रात महिलांसाठी आवश्यक असल्यास कोटा लागू करणे.

धोरण विकास

शासकीय धोरणे तयार करताना व त्यांच्या अंमलबजावणीत महिलांचा सहभाग सुनिश्चित करणे.

विविध स्तरावरील स्त्रियांसह व्यापक सल्लामसलतेच्या आधारे लैंगिक समानतेच्या दिशेने कृती व योजना विकसित करणे आणि सरकारच्या प्राथमिकतेत योजनेचे स्वरूप दिसून येईल याची खात्री करणे.

राजकीय पक्ष आणि संसदेत महिलांच्या टक्केवारीचे लक्ष्य ठरविणे.

सार्वजनिक सेवेत नोकरीसाठी व उच्च पदावर सामावून घेण्याकरिता टक्केवारीचे लक्ष्य ठरविणे.

शिक्षण

सर्व मुली आणि स्त्रियांना विनामूल्य शिक्षण करण्याची तरतूद करणे. शिक्षणाच्या क्षेत्रात पुरुषांशी समान हक्क मिळावेत यासाठी महिलांवरील भेदभाव दूर करणे.

शिक्षक आणि विद्यार्थ्यांच्या लैंगिक आदरपूर्वक वृत्तीला प्रोत्साहन देणारी अभ्यासक्रमांची सामग्री, अध्यापनशास्त्रीय पद्धती आणि शिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रम विकसित करणे.

आरोग्य

आयुष्याच्या सर्व टप्प्यावर महिलांच्या आरोग्याच्या समस्यांविषयी अचूक माहितीच्या तरतुदीसह, समुदाय-आधारित महिलांची आरोग्य आणि लैंगिक आरोग्य सेवा वाढ करणे.

मोफत आणि सुरक्षित गर्भधारणा, प्रसूती, बाळंतपण आणि बालपण सेवांची तरतूद करणे. घरगुती जन्म आणि दाई आधारित सेवांना आधार देण्यासाठी काळजीपूर्वक उपलब्धता व निवड करणे.

सक्तीची नसबंदी बेकायदेशीर बनवून कायदे करणे आणि स्त्री जननेंद्रियाच्या विकृतीला प्रतिबंधित कायदे लागू करणे.

विवाह आणि कौटुंबिक संबंध

स्त्रियांना विवाहात स्वेच्छेने म्हणजे त्यांच्या पूर्ण संमतीने प्रवेश करता येणे आणि विवाहाच्या वेळी आणि विघटनानंतर समान हक्क आणि जबाबदारी मिळावी याची खात्री करून घेणे.

मुलांशी संबंधित विषयात वैवाहिक स्थिती विचारात घेता पालक म्हणून समान हक्क आणि जबाबदारी सुनिश्चित करणे; या सर्व प्रकरणांत मुलांचे हित सर्वोपरि असेल.

पालकत्व, वॉर्डशिप, ट्रस्टीशिप आणि मुले दत्तक घेण्याबाबत समान अधिकार आणि जबाबदारी किंवा अशाच संस्था ज्या राष्ट्रीय संकल्पनेत अस्तित्वात आहेत त्याबाबत खात्री करणे; या सर्व प्रकरणांमध्ये मुलांचे हित सर्वोपरि असेल.

कौटुंबिक नाव, व्यवसाय निवडण्याच्या अधिकारासह पती-पत्नी दोघांना समान वैयक्तिक अधिकार याची खात्री करणे.

नागरिकत्व मिळवण्यासाठी, बदलण्यासाठी किंवा टिकवून ठेवण्यासाठी स्त्री-पुरुष दोघांना समान हक्कांची खात्री करणे.

लैंगिक आणि प्रजनन संदर्भातील आरोग्य

सर्व स्त्रियांना विनामूल्य गर्भनिरोधकांची सोय करणे.

सर्व महिलांसाठी सुरक्षित आणि कायदेशीर गर्भपात उपलब्ध करणे.

लैंगिक शिक्षण, सार्वजनिक आरोग्य कार्यक्रम आणि कुटुंब नियोजन सेवा निधी उपलब्ध करणे.

गर्भपात करण्याच्या अधिकाराचे रक्षण. गर्भपात ठरविण्याच्या कायद्याला समर्थन आणि गर्भधारणा संपवण्याचे सर्व पर्याय उपलब्ध आहेत याची खात्री करणे.

गर्भधारणा सुरू ठेवण्याचे स्वातंत्र्य संरक्षित करणे.

हिंसा आणि महिला सुरक्षा

लैंगिक आणि लिंग-आधारित हिंसापासून महिलांचे संरक्षण करण्यासाठी कायदे मजबूत करणे आणि हिंसाचार आणि छळ करण्याच्या कायद्याची अंमलबजावणी सुनिश्चित करणे

घरगुती आणि कौटुंबिक हिंसा कमी करण्यासाठी आणि प्रभावी कायदे.

लैंगिक अत्याचाराच्या बळी पडलेल्या सर्व पीडितांच्या गरजांबाबत न्याय व्यवस्था संवेदनशील आहे याची खात्री करून घेणे.

शालेय मुले व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांवर विशेष लक्ष देऊन लिंग-संवेदनशीलता प्रशिक्षण आणि कार्यक्रम प्रदान करणे.

महिला सशक्तीकरण आणि लिंग संवेदनशील धोरणे आणि कार्यक्रम यांच्यातील समन्वयाची खात्री करणे

रोजगार

रोजगाराच्या क्षेत्रात महिलांवरील भेदभाव दूर करणे.

महिलांना समान कामासाठी समान वेतनाचे तत्व याची खात्री करणे.

सर्व मानवांचा अविभाज्य हक्क म्हणून काम करण्याचा अधिकार मिळण्याची खात्री करणे.

लैंगिक कामगार

महिलांची होणारी तस्करी आणि लैंगिक कामगारांचे शोषण रोखण्यासाठी कायद्यासह सर्व योग्य उपाययोजना करणे, बहुतेक महिला

नागरी कायदानुसार लैंगिक कार्यांचे कायदेशीर समर्थन आणि नियमन केले जाणे.

आदिवासी महिला

आदिवासी महिलांसह सामाजिक, पर्यावरणीय आणि आर्थिक मुद्द्यांवरील त्यांचे नेतृत्व ओळखण्यास आणि समर्थन देण्यासाठी कार्य करणे आणि स्थानिक आणि गैर-आदिवासी महिलांमधील विद्यमान सामाजिक आणि आर्थिक असमानता कमी करण्यासाठी कार्यक्रम आणि धोरणे लागू करणे.

सर्व आरोग्य, शिक्षण आणि इतर सरकारी धोरणे आदिवासी महिलांचे कल्याण अबाधित ठेवण्यासाठी असल्याची खात्री करणे.

ग्रामीण महिला

ग्रामीण भागातील महिलांसाठी कायदेशीर संरक्षणाचा अर्ज सुनिश्चित करणे.

ग्रामीण भागातील महिलांमधील भेदभाव नष्ट करून ग्रामीण विकास कार्यक्रमात त्यांचा सहभाग आणि प्रगती साठी उपाय योजना करणे.

महिलांचे चित्रण

महिलांच्या आदरणीय प्रतिमेचे आणि त्यांच्या सशक्तीकरता प्रसार.

फॅशन उद्योगासह जाहिरातीत, चित्रपटात आणि इतर माध्यमांमधील महिलांच्या सकारात्मक आणि सन्माननीय प्रतिमेचे समर्थन करणे; निरोगी आणि सामान्य म्हणून महिलांच्या शरीराच्या विविध श्रेणींचे समर्थन.

विविध माध्यमांमधील लैंगिकतेकडे लक्ष देणे आणि स्त्रियांचे नकारात्मक चित्रण दूर करण्यासाठी सक्रियपणे कार्य करणे.

जाहिरातींमध्ये महिलांचे शारिरीक प्रदर्शन आणि शोषण सोडविण्याच्या दृष्टीने प्रशिक्षण कार्यक्रमांना प्रोत्साहन.

महिला आणि प्रसार माध्यमे

प्रसार माध्यमांमध्ये महिलांचे सकारात्मक प्रतिनिधित्व करण्यासाठीच्या नियमांचे अन्वेषण.

लोकशाही समाजात पुरुष आणि स्त्रियांमधील समानतेच्या महत्त्वा विषयीची, जी पुरुष आणि स्त्रियांच्या प्रचलित नकारात्मक रूढींना संबोधित करेल अशी मोहीम विकसित करणे.